

po ruce, kdyby toho bylo znova zapotřebí. — Kdo může vědět, co nám ještě osud chystá? Je-li tedy taková jejich vůle, tož svébytný národ český a svébytný národ slovenský. Ale to nic nemění na skutečnosti, že jsou to národy sobě navzájem tak blízké, jako jiné⁵ dva národy na světě, národy — slibme si to neodvolatelně — navěky nerozlučné.

O jednom není mezi nimi pochybností:

Státní jednota československá bude tím pevnější, čím bezpečnější budou Slováci, že početní převaha Čechů neohrozí žádných slovenských zájmů, ani nebude v cestě, kde by si slovenská svébytnost žádala slovenského řešení. Kdo věc promyslí, přesvědčí se, že to lze ústavně a právně zaručit a bez trhání jednotu státu zachovat.⁶ Ne oktrojem nebo diktátem, ale svobodou se Češi a Slováci svobodní o tom spolu dorozumějí. To dorozumění je sama duše československého státu. Naše československá osa státní vede od Aše až po Jasinu. Československé proudění citové a duchové jde od Šumavy k Tatrám.

AÚD KSČ Praha. F. 38, a. j. 69/18—21. Koncept. Strojopis.

477

1944, október 23. Praha. — Zpráva úradu vojenského splnomocnenca pri nemeckom štátnom ministrovi pre Čechy a Moravu a veliteľa vojenského okruhu Čechy a Morava K. H. Frankovi s večerným situačným hlásením nemeckého veliteľa na Slovensku z 22. 10. 1944.

Tajné!

Vec: Situácia na Slovensku.

Večerné hlásenie nemeckého veliteľa na Slovensku z 22. 10. 1944.

1. Situácia nepriateľa:

Pri divízii Tatra rušivá delostrelecká paľba a prieskumná činnosť.

Pri skupine Schill viedol protivník viaceré protiútoky v sile práporu za podpory tankov a delostrelectva, proti línii Pliešovce (18 km južne od Zvolena) — Sása — Babiná. Nepriateľ mal veľké straty, 2 tanky zneškodnené.

Proti ľavej plukovej skupine 18. SS divízie panc. granátnikov, ktorá postupuje na ceste Lučenec — Podkriváň, je len slabý odpor nepriateľa. Silnejší odpor nepriateľa pri Píle (21 km severozáp. od Lučenca).

Proti brigáde Dirlwanger južne od Bieleho Potoka silný odpor podporovaný delostrelectvom a ťažkými zbraňami. V Necpalskej doline sa nepriateľ (9 km juhových. od Martina — juhových. smerom) vo výbudovaných postaveniach za podpory ťažkých zbraní tvrdo bráni.

Podľa viacerých hlásení tvorí celkovú silu nepriateľa v priestore Zvolen — Banská Bystrica asi 12 práporov po 500 mužov a 8 batérií.

2. Vlastná situácia:

Pravá pluková skupina 18. SS divízie panc. granátnikov nadviazala v Telgárte spojenie s frontovou skupinou A, ktorá postupovala z Popradu juhozápad-

⁵ Podľa zmyslu patrí „žádné jiné“.

⁶ Posledná časť vety — „a bez trhání jednoty státu zachovat“ — je do textu vpísaná dodatočne rukopisom. Pôvodný text — „i bez trhání státu podle nevábivého žilinského vzoru“ — je v hranatej zátvorke a po strane je poznámka „[po dohode změněno]“.

ným smerom. Ľavá pluková skupina tejto divízie prelomila predpoludním hraničné zabezpečenia severne od Lučenca a dobyla Mýtňu (16 km severozáp. od Lučenca), Tuhár (6 km ďalej na juhozápad) a Polichno (5 km južne od Tuhára).

Skupina Schill dobyla Pliešovce a Sásu a v poludňajších hodinách odrazila silnejšie protiútoky.

Pri divízii Tatra čulá prieskumná činnosť.

Od brigády Dirlewanger nie sú nijaké bližšie zprávy v dôsledku rušenia zpravodajského spojenia.

Rota 37. pešieho leteckého pluku, ktorá sa mala pridať k obrnenému vlaku armádnej skupiny A, dnes došla. Cesta Hybe—Štrba je voľná od nepriateľa.

Letecká činnosť: poveternostný prieskum, 1 Ju 52 zhadzoval v noci letáky pri Telgárte.

Počasie: po rannej hmle silný opar, vo výške 500—700 m všetko zamračené, vrchy v mračnách.

SÚA Praha, S 110-5-47/162. Originál; strojopis. (Z nemčiny preložila HT.)

1944, október 23. Praha. — Ďalekopis veliteľstva poriadkovej polície v Čechách a na Morave 20. SS policajnému pluku v Prahe, 21. SS policajnému pluku v Brne a vyššiemu vedúcemu SS a polície s nariadením premiestniť jednu rotu ochrannej polície z Prahy na východnú Moravu a jednu rotu zemebrany z Ústí n. L. do Prahy.

Vec: premiestnenie síl.

Tajné

1. Vývoj situácie na východnej Morave si vyžaduje ďalšie posilnenie tam nasadenej poriadkovej polície. Okrem žandárskych síl sa z Čiech na východnú Moravu presunie ešte jedna rota ochrannej polície.

2. Za rotu ochrannej polície, ktorú treba presunúť na východnú Moravu, bude prechodne preložená 2. policajná rota zemebrany Sudetenland z Ústí do Prahy. Vládny prezident z Ústí ihneď pripraví 2. policajnú rotu zemebrany na odsun. Pripravenosť na transport 23. 10. 1944 o 20. hod., odchod vlakom ako hromadný transport. Pochodový cieľ a výstupná stanica Praha. Hlásenie transportu odtiaľ zabezpečené. Výzbroj a výstroj pre vonkajšie nasadenie. Dať pochodovú stravu na dva dni. Ďalekopisom hlásiť čas odchodu z Ústí a pravdepodobný príchod do Prahy veliteľovi poriadkovej polície a 20. policajnému pluku v Prahe.

3. Po príchode do Prahy 2. policajná rota zemebrany prevezme posádkovú strážnu službu. Pre dobu nasadenia v Prahe rota bude podriadená 20. SS policajnému pluku. Hospodárske a iné zabezpečenie prevezme 20. SS pluk. Úprava vyživovacích dávok prostredníctvom hospodárskej správy veliteľstva ochrannej polície pri policajnom prezidentovi v Ústí v dohode s 20. SS policajným plukom. Rote treba prideliť jedného správneho úradníka.

4. Policajný pluk okamžite po prevzatí strážnej služby 2. policajnou rotou zemebrany pripraví 10. rotu 20. SS pol. pluku na odchod na východnú Moravu. Rotu treba vybaviť. Výzbroj a výstroj pre nasadenie vonku. Vybavenie zariadení K-oddiel Praha. Rota vezme so sebou poľnú kuchyňu. Obstaranie poľnej kuchyne vybaví veliteľ poriadkovej polície (I B) v spolupráci s 20. SS plukom.